

Kokkolan paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman päivitys – oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukeminen 2025

Voimassaoleva paikallinen opetussuunnitelma, mistä näkyy myös perusteasiakirjan tekstit, löytyy ePerusteista: [Kokkolan esiopetuksen opetussuunnitelma - ePerusteet](#)

Uudet esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (1.8.2025 alkaen): [Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 - ePerusteet](#)

Paikalliset kirjaukset esiopetussuunnitelmaan

Luku 2 Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

2.7. Esiopetuksen järjestäminen Kokkolassa

Kokkolan esiopetuksen opetussuunnitelma laaditaan yhteisenä suomenkielistä ja ruotsinkielistä esiopetusta varten. Ruotsin kielikylpyryhmässä ja englannin laajamittaisessa kaksikielisessä opetusryhmässä, joissa esiopetusta annetaan englanniksi ja ruotsiksi, toteutetaan samaa esiopetuksen opetussuunnitelmaa. Opetussuunnitelma julkaistaan verkkoversiona ePerusteet-palvelussa. Esiopetuksen opetussuunnitelmaa täydentävät paikalliset suunnitelmat ja ohjelmat: varhaiskasvatussuunnitelma, perusopetuksen opetussuunnitelma, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, eri kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen järjestelyt, opiskeluhoitosuunnitelma sekä kestävyys- ja globaalikasvatuksen suunnitelma.

Esiopetuksen opetussuunnitelman päivitystyössä on ollut osallisena esiopetuksen opettajia ja johtajia, sekä perusopetuksen henkilökuntaa. Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen päivitystyössä on tehty yhteistyötä perusopetuksen, sairaalakoulun ja hyvinvointialueen kanssa, sekä suunniteltu opetussuunnitelman sisältöjä varhaiskasvatuksen erityisopetuksen, johdon, sekä opettajien kanssa. Huoltajien ja lasten näkökulma opetussuunnitelman päivityksessä on huomioitu kyselyiden kautta.

Esi- ja perusopetuksen kehittämistä tehdään Opetushallituksen suuntaviivojen ja kaupungin strategisten linjausten pohjalta. Opetussuunnitelman toimeenpanoa esi- ja alkuopetuksen yhteistyökäytänteiden sekä ryhmäkohtaisen tuen toteuttamisen suhteen kuvataan lukuvuosisuunnitelmaan, joka on yhteinen esiopetuksen ja yhteistyökoulun kanssa. Esiopetuksen muita yhteistyörakenteita, toimintakulttuuriin liittyviä näkökulmia sekä oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden suunnittelua, toteutusta ja arviointia kuvataan tarkemmin yksikkökohtaisissa toiminta- ja kehittämissuunnitelmissa. Esiopetusryhmäkohtaisia pedagogisia käytänteitä sekä ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamista kuvataan lapsiryhmäkohtaisessa toimintasuunnitelmassa.

Lukuvuosi- sekä yksikön toiminta- ja kehittämissuunnitelmia käsitellään henkilöstön kanssa, henkilöstö käsittelee niitä soveltuvien osien lasten kanssa ja huoltajia tiedotetaan niiden sisällöstä. Kokkolassa esiopetuksessa käytetään huoltajien tiedotukseen varhaiskasvatuksen kanssa yhteistä tietojärjestelmää. Lukuvuosi- ja yksikkökohtaisten suunnitelmien toteutumista arvioidaan vuosittain. Lapsiryhmäkohtaisen toimintasuunnitelman arviointia tehdään prosessimaisesti vuoden mittaan.

Opetussuunnitelmatyössä ja yksiköiden lukuvuosi- ja toimintasuunnitelmien valmistelussa hyödynnetään pedagogisen dokumentoinnin ja arvioinnin kautta saatua tietoa. Näin huomioidaan paikalliset ja yksikkökohtaiset erityispiirteet ja tarpeet. Suunnitelmassa otetaan huomioon Kokkolan historia, luonto, kulttuuri, kaupungin alueelliset omaleimaisuudet sekä kaksikielisyys ja monikulttuurisuus. Luoduilla rakenteilla tuetaan esi- ja perusopetuksen siirtymävaiheissa tapahtuvaa yhteistyötä.

Esiopetusta järjestetään pääasiassa ikäryhmittäin. Joissakin tapauksissa esiopetusta on tarkoituksenmukaista järjestää viisi- ja kuusivuotiaiden yhteisessä ryhmässä, mikä mahdollistaa lasten moninaisiin tarpeisiin vastaamisen. Opetusta voidaan järjestää myös joustavan koulunaloituksen järjestelyin.

Kokkolassa Opetus- ja kasvatuslautakunta päättää esiopetuksen järjestämisestä ja lukuvuoden työpäivistä. Päivittäinen esiopetusaika on 4 tuntia, vähintään 700 tuntia lukuvuoden aikana. Esiopetusta järjestetään päiväkotien ja koulujen tiloissa. Esiopetus on osa laajempaa varhaiskasvatuksen kokonaisuutta, joka muodostaa yhdessä perusopetuksen kanssa yhtenäisen oppijan polun.

Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle mahdollisimman hyvä ja lapsen tarpeet huomioiva siirtymä esiopetuksesta perusopetukseen.

2.8. Esiopetuksen tehtävä ja tavoitteet Kokkolassa

Kuntakohtaisen opetussuunnitelman arvoja täydentävistä ja tarkentavista arvoista on tärkeää käydä yksikkö- ja toimipaikkakohtaista keskustelua, jotta arvot toteutuvat opetustyössä. Arvoista nousevia periaatteita ja toiminnan lähtökohtia kirjataan yksikkö- ja ryhmäkohtaisiin suunnitelmiin. Arvotyöskentelyssä on tärkeää huomioida henkilöstön lisäksi lapset ja huoltajat sekä muut mahdolliset yhteistyökumppanit ja pohtia, miten yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi työskennellään.

Esiopetuksen toiminnassa korostuu oppimisen ja leikin ilo, sekä lasten ideoista, kokemuksista ja mielenkiinnon kohteista nousevat aiheet. Leikki ja luovuus eri muodoissaan ovat keskeisellä sijalla toiminnassa. Oppimista tapahtuu koko ajan ja kaikissa tilanteissa; leikkimällä, tutkimalla, toimimalla ja havainnoimalla. Lapset oppivat yksilöllisesti omaan tahtiinsa. Esiopetuksessa aikuisen tehtävänä on tukea ja auttaa lasta löytämään itselleen ominaisen tavan toimia ja oppia, tarjoamalla lapsille monipuolisesti mahdollisuuksia itseilmaisuun, itsearviointiin ja vertaisoppimiseen. Opetuksessa ja sen suunnittelussa hyödynnetään lasten kokemus- ja tietovarantoja. Lapsia ohjataan yhteistoiminnalliseen työskentelyyn ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti.

Oppiminen nähdään esiopetuksessa yhteisöllisessä ja sosiaalisessa kontekstissa rakentuvana toimintana, ja yhteistoiminnallisuutta pyritään toteuttamaan niin lasten vertaistoiminnassa,

henkilöstön työskentelyssä sekä johtamisessa. Yhteistoiminnallisen oppimisen toteutustavat vaihtelevat yksiköittäin. Kokonaisvaltaista oppimisprosessia arvioidaan ja palautetta hyödynnetään sekä lasten että aikuisten toiminnassa.

Elinikäisen oppimisen näkökulmasta opetuksen tulee pitkällä tähtäimellä kehittää yksilöissä taitoa, tahtoa ja valmiutta hallita ja ohjata omaa elämäänsä sekä kykyä hahmottaa ympäröivää todellisuutta. Tietojen ja taitojen hankkimisen lisäksi tärkeitä ovat oppimaan oppimisen taidot. Keskeisiä oppimisen taitoja ovat ajattelun, ongelmanratkaisun, kyseenalaistamisen, jäsentämisen ja valintojen tekemisen taidot. Nämä rakentuvat vuorovaikutuksessa toisten kanssa.

Aikuisen tärkeä tehtävä on tukea ja ohjata lasta hänen oppimisprosessissaan. Tämä tapahtuu mm. kannustamalla ja antamalla myönteistä palautetta sekä käsittelemällä lapsen kanssa hänen kokemuksiaan ja havaintojaan. Tunnekasvatus ja kaveritaidot ovat tärkeitä oppimiskohteita kaikille lapsille.

Esiopetuksessa laaja-alainen osaaminen on läsnä päivittäin. Esiopetuksesta voidaan osallistua lisäksi johonkin laaja-alaisen osaamisen (perusopetuksessa monialaiset oppimiskokonaisuudet) teemaan, joka suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhdessä perusopetuksen kanssa.

*

Luku 3 Esiopetuksen toimintakulttuuri

3.5. Toimintakulttuuri Kokkolan esiopetuksessa

Toimintakulttuuri ja oppimisympäristö sekä niiden arviointi

Kokkolalla on yhteinen, kuntakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma (2022). Lisäksi jokaisella yksiköllä on toiminta- ja kehittämissuunnitelma, jossa linjataan toimintakulttuuriin ja oppimisympäristöön liittyviä näkökulmia. Toiminnan arviointia ohjaa varhaiskasvatuksen arviointisuunnitelma, jonka mukaisesti toimintaa arvioidaan säännöllisesti lasten, henkilöstön ja huoltajien toimesta. Oppimisympäristön ja toimintakulttuurin arviointi kuuluu pedagogiseen vastuuseen varhaiskasvatuksen opettajalle ja päiväkodin johtajalle. Arvioinnissa tulee huomioida erityisesti lapsen näkökulma ja se, millaisen toimintaympäristön esiopetus tarjoaa lapselle. Oppimisympäristön ja sen käytänteiden arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota miten lapsi voi toteuttaa leikkimistä, liikkumista, tutkimista ja taiteellista ilmaisuaan esiopetuksen aikana ja kehittää hänelle ominaisia toimintatapojaan.

Esiopetuksen toimintakulttuuri rakentuu varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin vahvuuksille, kuten lapsilähtöisyydelle, kokonaisvaltaisuudelle ja leikille. Esiopetus toimii siirtymävaiheena varhaiskasvatuksen ja koulun toimintakulttuurien välillä. Kokkolassa esiopetusryhmät toimivat päiväkotien sekä koulujen tiloissa. Toimintakulttuurin ja yhteistyön kehittäminen on osin erilaista riippuen esimerkiksi esiopetuspaikan ja koulun etäisyydestä tai oppimisympäristöjen erilaisuudesta johtuen. Yhtenäisen, inklusiivisen toimintakulttuurin kehittäminen edellyttää vahvaa yhteistyötä pedagogisen johtamisen käytännöistä alkaen. Esi- ja alkuopetusta voidaan toteuttaa joustavan koulunaloituksen periaatteiden mukaisesti, jolloin myös toimintakulttuurin kehittäminen on yhteistä. Kokkolan esiopetusyksiköiden oppimisympäristöt ovat moninaisia, oppimisympäristöjen omaleimaisuutta ja paikallisuutta hyödynnetään yhteistyössä lähialueen muiden toimijoiden kanssa.

Siirtymävaiheisiin liittyvä yhteistyö

Lapsen aloittaessa esiopetuksessa henkilöstö huoltajien luvalla tutustuu lapselle mahdollisesti jo aiemmin laadittuihin suunnitelmiin, arviointeihin ja lausuntoihin. Mikäli lapsi on ollut Kokkolan varhaiskasvatuksessa ennen esiopetuksen alkua, on esiopetuksen opettajalla pääsy lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan yhteisessä tietojärjestelmässä. Tarvittaessa henkilökunta tekee yhteistyötä moniammatillisesti tai monialaisesti lapsen asioissa keväällä ennen esiopetuksen alkamista.

Lapsen siirtyminen esiopetuksesta perusopetukseen edellyttää suunnitelmallista yhteistyötä esiopetuksen ja alkuopetuksen henkilöstön kesken. Tarvitaan oppimisympäristöjen, toimintatapojen ja ohjaavien asiakirjojen molemminpuolista tuntemista. Yhteistyö huoltajien kanssa ja keskinäisen luottamuksen rakentaminen on tärkeää. Jokaisen lapsen tilanne, oppimisvalmiudet ja tarpeet otetaan huomioon. Lasten mahdollisesti tarvitsema oppimisen ja osallistumisen tuki turvataan koulun aloitusvaiheessa ja tarkistetaan aamu- ja iltapäivätoimintaan tai kerhotoimintaan osallistumisen tarpeet ja mahdollisuudet. Tukeen liittyvien pedagogisten asiakirjojen tiedot siirtyvät esiopetuksesta perusopetukseen tiedonsiirtona ja muu tieto siirretään tarvittaessa ja lapsen edun mukaisesti.

Esiopetusvuoden keväällä varhaiskasvatuksen erityisopettaja tai erityisopettaja kartoittaa tarvittaessa lasten sen hetkisiä oppimisvalmiuksia ryhmämuotoisilla arvioinneilla. Arviot antavat mahdollisuuden selvittää tarkemmin esimerkiksi lapsen kädentaitoja, muistia ja tarkkaavaisuutta, lukemisen, kirjoittamisen ja matematiikan oppimisen valmiuksia sekä työskentelytaitoja ryhmässä. Ryhmäkartoituksista annetaan palaute huoltajille ja henkilöstölle ja tarvittaessa lapsi voidaan ohjata myös opiskeluhuollon palvelujen piiriin. Oppimisvalmiuksien kartoituksessa, kuten kaikista muistakin lapsen koulun aloitukseen liittyvistä asioista, tehdään yhteistyötä huoltajien ja lapsen tulevan opettajan ja/tai erityisopettajan kanssa. Tieto auttaa opettajia luomaan kullekin lapselle mahdollisimman henkilökohtaiset ja lapsen tuen tarpeet sekä myös vahvuudet huomioivat oppimismahdollisuudet.

Lapsia kannustetaan iloitsemaan esiopetuksen aikana opituista taidoista. Heitä rohkaistaan liittymään uuteen ryhmään ja toimimaan uudessa ympäristössä kohtaamiensa aikuisten kanssa.

Kodin ja esiopetuksen yhteistyö

Kokkolassa kasvatusyhteistyö toteutuu huoltajien ja esiopetushenkilöstön välisenä yhteistyönä, jossa molempien mielipiteitä kuullaan, huomioidaan ja niitä kunnioitetaan. Huoltajien kanssa käytävissä keskusteluissa on keskeistä saada tietoa juuri heidän lapsensa yksilöllisistä vahvuuksista ja toisaalta tuen tarpeista. Erimuotoisia vanhempaintapaamisia pidetään tärkeänä yhteistyön muotona kodin ja esiopetuksen välillä. Esiopetuksen henkilöstö vastaa yhteistyön mahdollistamisesta.

Lapsen esiopetuspaikka osoitetaan pääsääntöisesti lähiyhteistyökoulun esiopetusryhmästä. Lapset saavat tutustua tulevaan esiopetusryhmäänsä ennen toimintakauden alkamista. Henkilöstö huolehtii siitä, että tietoa lapsen esiopetuksesta siirtyy ajantasaisesti huoltajille, esimerkiksi päivittäisten keskustelujen, sähköisen viestinnän tai reissuvihon välityksellä, tarvittaessa myös puhelimitse.

Lapsen esiopetussuunnitelma (leops) laaditaan esiopetuksen alussa tai syyskauden aikana sähköisessä tietojärjestelmässä. Lapsen esiopetussuunnitelma sisältää myös esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevan lapsen varhaiskasvatussuunnitelman. Esiopetusryhmän opettaja vastaa lapsen esiopetussuunnitelman laadinnasta ja yhteistyöstä siihen liittyen.

Suunnitelman laatimisen yhteydessä käydään keskustelu huoltajien ja lapsen kanssa. Ennen yhteistä keskustelua huoltajien ja lapsen on mahdollista täyttää ennakkokysely esiopetuksen toteutumisesta sähköisessä tietojärjestelmässä. Ennakkokysely sisältää lapsen itsearviointi-osuuden, sekä kysymyksiä huoltajalle. Keväällä ennen esiopetuksen ja mahdollisen täydentävän varhaiskasvatuksen päättymistä leopsin toteutumista tulee arvioida. Huoltajien ja lapsen kanssa on mahdollista käydä yhteistyökeskustelu myös keväällä. Kevään keskustelussa painopiste on esiopetuksen arvioinnissa ja perusopetuksen aloituksessa.

Tavoitteena yhteistyöllä on lapsen osaamisen ja oppimisen johdonmukainen polku aina varhaiskasvatuksesta esiopetuksen kautta alkuopetukseen. Tällä polulla pedagoginen dokumentointi, kehittävä arviointi ja oppimisen näkyväksi tekeminen on tärkeää lapsen laaja-alaisen taitojen kehittymisen ja osallisuuden edistämiseksi. Kerättyä tietoa hyödynnetään oppimisympäristöjen kehittämisessä ja yhteistyössä huoltajien kanssa. Tietoa hyödynnetään esiopetustoiminnan ja lasten tarpeisiin vastaamisen suunnittelussa ja toteutuksessa.

*

Luku 4 Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet

4.6. Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet Kokkolassa

Arviointi lapsen hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen tukena

Arviointi käsittää koko esiopetuksen toiminnan, sisältäen oppimisympäristön, toimintakulttuurin sekä lasten ja henkilökunnan itsearvioinnin. Lasten mielenkiinnon kohteet ja vahvuuksien tukeminen ohjaavat yhteistä tavoitteiden asettamista sekä toiminnan suunnittelua. Opettaja ja lapsia ohjaava muu henkilöstö seuraavat lasten toimintaa ja oppimista jatkuvasti. Lapsia ohjataan positiivisen ja rohkaisevan palautteen kautta. Esiopetuksessa opetuksen ja toiminnan arviointia toteutetaan yhdessä lasten kanssa.

Lasten kehittymistä ja oppimista tehdään näkyväksi pedagogisen dokumentoinnin kautta. Pedagoginen dokumentointi on vahvasti mukana joka vaiheessa, mm. lasten mielipiteiden, kokemusten ja tuotosten muodossa. Pedagogisen dokumentoinnin tavoitteena on

- lapsituntemuksen lisääntyminen
- huoltajien osallisuuden mahdollistaminen
- lasten välisten suhteiden ymmärtäminen
- henkilöstön ja lasten välisen vuorovaikutuksen tunnistaminen

Pedagogista dokumentointia voivat olla esimerkiksi kirjaukset pedagogisiin suunnitelmiin, lasten toiminnan suunnitelmallinen havainnointi, esiopetuksen havainnointi lasten kanssa, esim. valokuvaamalla, tai lasten tuotosten hyödyntäminen suunnittelussa. Pedagogisella dokumentoinnilla saatua aineistoa voidaan hyödyntää esimerkiksi toiminnan suunnittelussa lasten kiinnostuksen kohteet huomioivammaksi, huoltajien tiedottamisessa esimerkiksi viikko- tai kuukausikirjeen avulla, pienryhmätoiminnan toteutuksessa pedagogisesti suunnitellusti tai opetusmetodien suuntaamisessa lapsiryhmälle soveltuvammiksi.

Monipuolista lasten kehittämisestä ja oppimisesta koottua tietoa käsitellään säännöllisesti sekä lasten että huoltajien kanssa. On tärkeää, että lapsi itse oppii havaitsemaan vahvuutensa ja edistymisensä ja että huoltajat voivat tukea lastaan.

Toimintakulttuurin, oppimisympäristön ja työtapojen arviointi

Esiopetuksessa toimintakulttuuri kannustaa avoimeen vuorovaikutukseen ja yhteistoiminnalliseen oppimiseen. Henkilöstön tehtävänä on varmistaa kaikille lapsille vapaus ja mahdollisuus itseilmaisuun ja vaikuttamiseen. Lapsille ominaiset tavat toimia, kuten leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja taiteileminen ovat läsnä joka päivä. Työtapojen valintaa ohjaavat lasten yksilölliset ja ryhmän kiinnostuksen kohteet ja niitä rikastetaan niin, että kaikkia oppimiskokonaisuuksia tulee käsiteltyä esiopetuksessa. Työskentely tapahtuu lapsen oppimisen kannalta sopivissa ryhmissä. Pienryhmissä toimitaan pedagogisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Esiopetuksen oppimisympäristöt ovat monipuolisia ja joustavia kokonaisuuksia sisällä, ulkona, luonnossa ja lähiympäristössä. Lasten ideat ja tuotokset ovat osa oppimisympäristöä ja näkyvät siinä. Oppimisympäristöissä on monipuolisesti leikkiin ja opetteluun sopivia materiaaleja, havainto- ja työvälineitä, tieto- ja viestintäteknologiaa, jotka mahdollistavat monipuolisten työtapojen käytön.

Edellä mainittuja asioita arvioidaan kootun havainnointitiedon ja dokumentaation kautta suunnitellusti ja monipuolisesti. Esiopetuksen henkilöstö hyödyntää arvioinnissa varhaiskasvatuksen arvioinnin työkaluja. Arviointi keskittyy toimintakulttuurin, oppimisympäristöjen ja työtapojen arviointiin ja on luonteeltaan kehittävää arviointia, eli pääasia arviointityössä on esiopetustoiminnan kehittäminen lasten tarpeita vastaavaksi.

Lapsilta ja huoltajilta saatu palaute

Varhaiskasvatuspalvelut teettää vuosittain keskitetyn asiakastyytyväisyyskyselyn asiakasperheille, mihin sisältyy myös esiopetuksen lapsille suunnattu kysely. Lisäksi lasten mielipiteitä ja ajatuksia tulee kuulla ja selvittää osana esiopetustoimintaa.

Lapsilta saatua palautetta hyödynnetään esiopetuksen päivittäisessä toiminnassa sekä kehittämistavoitteiden luomisessa. Lasten mielipiteisiin ja palautteeseen suhtaudutaan arvostavasti. Palautteen toteutumista myös arvioidaan yhdessä lasten kanssa ja tehdään näkyväksi lasten vaikutusmahdollisuuksia esiopetuksessa.

Samaten huoltajilta joko suoraan tai kyselyiden kautta saatua palautetta hyödynnetään niin yksikön, kuin esiopetusryhmien toiminnassa. Huoltajia tulee kuulla, heille pitää antaa tietoa esiopetuksesta ja heille tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa toimintaan sekä antaa palautetta. Esiopetuksen henkilöstö vastaa toiminnan suunnittelusta, arvioinnista ja toteutuksesta sekä huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön toteutuksesta.

Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena

Kokkolassa esiopetusryhmien henkilöstö arvioi toimintaympäristöä, oppimisympäristöä ja työtapojaan säännöllisesti ja muokkaa niitä vastaamaan sen hetkisen esiopetusryhmän tarpeita ja mielenkiinnon kohteita.

Henkilöstön itsearviointi ja reflektio on jatkuvaa, pedagogiseen toimintaan sisältyvää. Arviointi kohdistuu esiopetuksen toteuttamiseen, oppimisympäristöön, toimintakulttuuriin sekä opettajan ja muun henkilöstön omiin ja työyhteisön pedagogisiin toimintaperiaatteisiin. Lapsen sensitiivinen huomioiminen esiopetuksessa on aikuisen velvollisuus joka päivä ja sen toteutumista tulee arvioida tiimissä säännöllisesti. Arviointitietoa hyödynnetään oppimisympäristöä, toimintakulttuuria sekä henkilöstön toimintatapoja kehitettäessä, jatkuvan käytännön mukaisesti. Pedagogisen toiminnan itsearviointi toteutuu kaupunkitason yhteisinä toiminnan arvioinnin kyselyinä, sekä jatkuvana reflektiona oman toiminnan suhteesta lapsiryhmän tarpeisiin ja yhteisiin tavoitteisiin.

Lasten itsearviointi on oleellinen ja luonteva osa esiopetustoimintaa. Lasten itsearvioinnin edellytyksiä kehitetään keskustelemalla lapsen kanssa, kiinnittämällä lapsen huomio hänen omaan toimintaansa suhteessa ryhmän toimintaan - kannustaen, kehuen ja sopivasti haastaen. Päivittäiseen esiopetustoimintaan sisältyvän itsearvioinnin lisäksi lapsi täyttää yhdessä huoltajan kanssa itsearviointilomakkeen ennen lapsen esiopetussuunnitelmakeskustelu (leops). Lomakkeen avulla sekä huoltaja että esiopetusryhmän henkilökunta saa arvokasta tietoa lapsen ajatuksista. Lomakkeella kysytyjä aiheita voi käydä lapsen kanssa läpi myös muilla tavoin, mikäli lomake itsessään on lapsen hankala täyttää.

Esiopetusvuoden aikana lapsen kasvusta, työskentelystä ja oppimisen etenemisestä kerätty tarpeellinen dokumentti- ja arviointitieto on tärkeää saattaa ensimmäisen luokan opettajan tietoon, yhteistyössä huoltajien, lasten, esiopetuksen ja koulun henkilöstön kanssa.

Kokkolassa esi- ja alkuopetus tekee suunnitelmallista yhteistyötä mikä kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan. Lapset, henkilökunta ja huoltajat osallistuvat jatkuvan arvioinnin kautta toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen

Kaupungilla on yhtenäinen esiopetuksen osallistumistodistus, joka voidaan antaa lapselle esiopetusvuoden päättyessä.

Kaksikielinen esiopetustoiminta

Kokkolassa järjestetään laajamittaista englannin kaksikielistä esiopetusta sekä ruotsinkielistä kielikylpytoimintaa. Lapsi voi hakea ja aloittaa laajamittaisessa kaksikielisessä esiopetuksessa sinä vuonna, jona hän täyttää viisi vuotta. Kaksikieliseen esiopetukseen sitoudutaan koko koulupolun ajaksi, mutta lapsen etenemistä ja oppimisvalmiuksia arvioidaan vuosittain yhdessä ryhmän henkilöstön ja erityisopettajan kanssa. Mikäli lapsi ei tule valituksi laajamittaiseen kaksikieliseen esiopetukseen, osoitetaan hänelle esiopetuspaikka suomen- tai ruotsinkielisestä esiopetusryhmästä. Kielikylpyopetuksen opetussuunnitelma on yhteinen esi- ja perusopetuksen kanssa.

Eri kieli- ja kulttuuritaustoista tulevien esiopetus

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten esiopetus järjestetään inklusiivisesti muun esiopetuksen yhteydessä. Matkalaukku suomen kieleen -materiaalipaketti ja Kielipeda-työväline toimivat lapsen kielitaidon tukemisen ja arvioinnin välineenä. Lasten kielitaitoa arvioidaan ja heille laaditaan henkilökohtainen "Suomi toisena kielenä" (S2) tai "Svenska som andra språk" (S2) - oppimissuunnitelma leopsin lisäksi. Kielitietoinen oppimisympäristö ja kielitoiset opetusmenetelmät tukevat kaikkien lasten kielenkehitystä. Esiopetuksessa voidaan antaa myös perusopetukseen valmistavaa opetusta ja sen järjestämisessä tehdään tarvittaessa yhteistyötä perusopetukseen valmistavan opetuksen opettajien kanssa. Kokkolan suomenkielisessä esiopetuksessa toimii kieli- ja kulttuuritiimi, johon kuuluu S2-opettaja ja monikulttuurinen

työntekijä. Kieli- ja kulttuuritiimi toimii yhteistyössä esiopetusryhmien henkilöstön kanssa antaen tukea toisen kielen opetukseen ja sen järjestämistä koskevaan suunnitteluun, yhteistyöhön huoltajien kanssa sekä edistävät kieli- ja kulttuuritietoista toimintakulttuuria esiopetuksen kentällä.

S2-opetus Kokkolan esiopetuksessa

Kokkolan esiopetuksessa tuetaan monipuolisesti vieras- ja monikielisten lasten kielitaidon, itsetunnon ja identiteetin kehittymistä. Suomen tai ruotsin kielen kielitaidon kehittymistä edistetään ja tuetaan tavoitteellisesti kielitietoisena opetuksena kielellisten taitojen ja valmiuksien eri osa-alueilla lasten tarpeista ja edellytyksistä lähtien.

S2-opetukseen ja kielitietoiseen opetukseen on mahdollista saada S2-opettajan antamaa tukea ja konsultaatiota. S2-opettaja voi antaa tarpeen mukaan lapsille myös yksilö- tai ryhmäkohtaista S2-opetusta muun opetuksen yhteydessä. Opettajien keskinäinen yhteistyö painottuu S2-opetuksessa ja kielitietoisessa opetuksessa aina alkuvaiheen suunnitteluvaiheesta toteutukseen. Toisen kielen oppijoiden kohdalla lapsen esiopetussuunnitelmaa voidaan täydentää erillisellä S2-oppimissuunnitelmalla, jonka laatimisesta vastaa ryhmän opettaja.

*

Luku 5 Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

5.1.3. Yksikkökohtaiset suunnitelmat Kokkolan esiopetuksessa

Lukuvuosisuunnitelma laaditaan yhteistyökoulun kanssa. Lukuvuosisuunnitelmaan tulee kirjata esiopetusyksikön suunnitelma ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin periaatteista lukuvuoden aikana ja sen päätteeksi. Päiväkodin johtaja vastaa lukuvuosisuunnitelman laatimisesta. Lukuvuosisuunnitelman sisällöt laaditaan toimipaikan henkilöstön kanssa ja tarvittaessa yhteistyötä tehdään varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja/tai erityisopettajan kanssa. Lukuvuosisuunnitelman sisällöstä tiedotetaan henkilöstöä, huoltajia sekä muita sidosryhmiä tarpeen mukaan.

Lapsen oppimiseen ja esiopetukseen osallistumisen tukeen liittyviä kirjauksia oppimisen edellytyksiä tukevista opetusjärjestelyistä tarkennetaan yksikkökohtaisessa toiminta- ja kehittämissuunnitelmassa. Kirjauksia ryhmäkohtaisista tukimuodoista tarkennetaan lapsiryhmäkohtaisissa toimintasuunnitelmissa. Suunnitelmissa kuvataan tuen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako, moniammatillinen ja monialainen yhteistyö sekä huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö yksikkö- tai ryhmätasolla. Huoltajia tiedotetaan yksikkökohtaisista suunnitelmista.

5.2.1. Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot Kokkolan esiopetuksessa

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt nivoutuvat vahvasti esiopetusyksikön ja toimipaikan toimintakulttuurin eri osa-alueisiin. Inklusiivinen arvoperusta, rakenteelliset ja henkilöstöön liittyvät järjestelyt, henkilöstön välisen moniammatillisen yhteistyön rakenteet ja esimerkiksi henkilöstön osaamisen tuki ja apuvälineiden mahdollistaminen lapsille ovat osa oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyitä. Näiden keskeisesti toimintakulttuuriin liittyvien tekijöiden kehittäminen ja toteuttaminen vaatii johtamista. Yksikön johtajalla ja/tai johtotiimillä on merkittävä rooli oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamisessa. Yksikön johtajan vastuisiin kuuluu opetusjärjestelyiden suunnittelu, toteutus ja arviointi yhteistyössä erityisopettajan ja henkilöstön kanssa. Oman tietotaidon ylläpito sekä esimerkiksi osallistuminen johtajien yhteisiin tapaamisiin, joissa osaamista ja kokemuksia voidaan jakaa, on tärkeää.

Ryhmätasolla tehtävät opetusjärjestelyt, kuten pedagogiset ja rakenteelliset ratkaisut, tukevat lasten oppimisen edellytyksiä. Varhaiskasvatuksen opettaja on vastuussa esiopetusryhmän pedagogisesta toiminnasta. Opettaja tekee tarvittaessa yhteistyötä varhaiskasvatuksen erityisopettajan tai erityisopettajan kanssa oppimista tukevien opetusjärjestelyiden toteutumisesta ja arvioinnista ryhmätasolla. Inklusiivisen toimintakulttuurin suunnitteluun ja toteuttamiseen ryhmätasolla kuuluvat esimerkiksi suunnitelmat eriyttämisestä ja pienryhmätoiminnasta, päivän ja toimintojen struktuuriin liittyvät asiat ja kielitietoisien oppimisympäristön kehittäminen. Rakenteellisia opetusjärjestelyjä ovat esimerkiksi sähköisen tietojärjestelmän käyttö lasten pedagogisten asiakirjojen laatimisessa ja siirtymävaiheysteistyön tukena.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tai erityisopettajan rooli oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa on ensisijaisesti konsultaation antaminen johtajille sekä henkilöstölle. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tai erityisopettaja antaa lapsille erityisopetusta lasten tarpeiden mukaan suunnitellusti. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat voivat myös toteuttaa pienimuotoista henkilöstön täydennyskoulutusta tarpeiden ja osaamisensa mukaan.

Opettajien ja muun henkilöstön osaaminen, moniammatillinen yhteistyö sekä näiden kehittäminen ja johtaminen ovat oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen perusta.

Kielitietoinen esiopetus oppimisen edellytyksiä tukevana opetusjärjestelynä

Kielitietoisuus ja sen periaatteet ovat läpileikkaava käsite Kokkolan esiopetuksessa ja sen perusteissa. Kielitietoinen pedagogiikka huomioidaan niin oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyjen suunnittelussa ja toteutuksessa kuin ryhmäkohtaisissa tukimuodoissa. Kielitietoisella esiopetuksella tarkoitetaan opetusta, jossa tiedostetaan kielten olevan läsnä jokapäiväisessä arjessa jatkuvasti. Esiopetuksessa selvitetään ja huomioidaan lasten kielelliset lähtökohdat, tiedostetaan koko henkilöstön rooli kielellisenä mallina, rohkaistaan lapsia käyttämään kieltä monipuolisesti, annetaan aikaa ja mahdollisuuksia vaihteleviin kielenkäyttötilanteisiin, luetaan erilaisia tekstejä ja keskustellaan yhdessä, tutkitaan puhuttua, kirjoitettua ja kuultua kieltä sekä sanoja, äänteitä ja tavuja. Lapsia innostetaan tunnistamaan ja tuottamaan eri tavoin kirjaimia, sanoja ja tekstiä leikkillisyyden kautta. Kielen kehittymiseen vaaditaan opettajien mallintamista sekä lasten aktiivista toimintaa ja heidän osallisuutensa mahdollistamista. Kielitietoisuuden myötä ymmärretään kielen keskeinen merkitys lasten kehityksessä ja oppimisessa, vuorovaikutuksessa sekä identiteetin rakentumisessa ja yhteiskuntaan kuulumisessa. Kielitietoisuus on osa kaikkea esiopetuksen toimintaa, ja kuuluu olennaisena osana oppimista tukeviin opetusjärjestelyihin. Kielitietoisten opetusmenetelmien ja oppimisympäristöjen kehittämistä tehdään suunnitelmallisesti ja kunkin lapsiryhmän tarpeista lähtien.

Ryhmäkohtaiset tukimuodot

Ryhmäkohtaiset tukimuodot esiopetuksessa rakentuvat yhteistyössä toimipaikan ja tarvittaessa muiden tahojen kesken. Yleinen kuvaus ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnittelun periaatteista, toteuttamisesta ja arvioinnista kesken lukuvuotta ja sen jälkeen kirjataan yhteistyökoulun lukuvuosisuunnitelmaan. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteutusta tarkennetaan yksikkö- ja ryhmätason toimintasuunnitelmissa.

Yleisen tukiopetuksen toteutumisesta ja opetuskielen tukiopetuksesta vastaa esiopetusryhmän opettaja. Yleistä tukiopetusta ja opetuskielen tukiopetusta toteutetaan osana esiopetuksen toimintaa, ja niiden tulee sisältyä esiopetusajan sisään. Yleistä tukiopetusta ja opetuskielen tukiopetusta voidaan toteuttaa tarkoituksenmukaisissa pienryhmissä tai yksilöllisesti, lapsen tarpeiden mukaan ja niin usein kun on tarve.

Opetuskielen tukiopetusta voi antaa opettaja yksin tai samanaikaisopetuksena toisen opettajan tai erityisopettajan tai tarvittaessa S2-opettajan kanssa. Erityisopettaja tai S2-opettaja voi antaa myös konsultaatiota opetuskielen tukiopetuksen toteuttamiseksi ryhmässä ja kielitietoisien oppimisympäristön rakentamisesta. Lähtökohtaisesti opetuskielen tukiopetuksen suunnittelusta ja antamisesta vastaa esiopetusryhmän opettaja tai opettajat. Sekä opetusjärjestelyissä että ryhmämuotoisten tukitoimien järjestelyissä korostetaan kielitietoista opetusta. Opetuskielen tukiopetuksessa huomioidaan myös S2/R2 -näkökulma. Opetusryhmät tulee muodostaa siten, että opettajien on mahdollisuus ottaa huomioon lapsiryhmän tarpeet ja vahvuudet.

Erityisopetusta muun opetuksen yhteydessä ryhmäkohtaisena tukimuotona voi antaa varhaiskasvatuksen erityisopettaja tai erityisopettaja, riippuen esiopetusyksikön käytänteistä. Erityisopetusta muun opetuksen yhteydessä voidaan antaa koko ryhmälle tai pienryhmissä, yhteisopetuksena tai yksin, lapsiryhmän tarpeiden mukaisesti. Erityisopetusta muun opetuksen yhteydessä ryhmäkohtaisena tukimuotona Kokkolassa toteuttavat sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajat että koulujen erityisopettajat yhdessä suunnitellun työnjaon sekä ryhmäkohtaisen tarpeen mukaisesti.

Ryhmäkohtaisista tukimuodoista ei tehdä hallintopäätöstä. Tärkeää on toiminnan säännöllinen havainnointi, pedagoginen dokumentointi ja monipuolinen laadukas opetussuunnitelman mukainen toiminta, jotta ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin osataan ryhtyä heti tarpeiden ilmetessä. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen käytöstä, kuten muustakin toiminnasta, on hyvä käydä matalan kynnyksen keskustelua huoltajien kanssa, esimerkiksi yhteistyökeskusteluissa (leops) ja vanhempainilloissa. Ryhmäkohtaisten tukimuotojen käytön suunnitelmaa ja toteutusta kirjataan ryhmän toimintasuunnitelmaan.

5.3.4. Lapsikohtaiset tukitoimet ja niiden järjestäminen Kokkolassa

Lapsikohtainen tuki järjestetään ensisijaisesti lapsen omassa esiopetusryhmässä tai -yksikössä.

Lapsikohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut ja apuvälineet mahdollistavat lapsen osallistumisen nimenomaan esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaiseen opetukseen.

Lapsikohtaisen tuen tarvetta arvioitaessa ja tukea suunnitellessa tehdään yhteistyötä toimipaikan henkilöstön kanssa sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajan tai erityisopettajan kanssa. Monialaista yhteistyötä tehdään, jos lapsikohtaiset tukitoimet eivät tue lasta ja hänen kokonaistilannettaan riittävästi tai haastava tilanne olisi riski lapsen fyysiselle tai psyykkiselle terveydelle tai sosiaaliselle hyvinvoinnille.

Tuen tarpeen arviointi

Lapsikohtaisen tuen tarpeen arviointi tehdään Päikky Päiväkoti -ohjelmassa. Tuen tarpeen arvioinnista vastaa esiopetusryhmän opettaja. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tai erityisopettaja osallistuu tuen tarpeen arviointiin tarvittaessa, ja ennen lapsikohtaisen tuen tarpeen arvioinnin tekoa konsultoidaan varhaiskasvatuksen erityisopettajaa ja hyödynnetään tukitoimien seurantalomaketta.

Lapsen omat mielipiteet on selvitettävä ja otettava huomioon hänen ikänsä ja kehityksensä edellyttämällä tavalla, lapselle soveltuvien menetelmien avulla, osana esiopetuksen toimintaa tai esimerkiksi kuvakerronnalla. Lapsen huoltajille tai muulle lailliselle edustajalle on annettava mahdollisuus osallistua lapsen tukitoimien tarpeen arviointiin, mikä yleensä tarkoittaa yhteistä keskustelua lapsen asioiden ääressä. Tuen tarpeen arviointia ei kuitenkaan voi jättää tekemättä huoltajista johtuvista syistä.

Tieto lapsen saamasta tuesta varhaiskasvatuksessa siirtyy esiopetusryhmän opettajalle Päikyn kautta. Mikäli lapsi on saanut säännöllistä tai kokoaikaista erityisopettajan antamaa opetusta tai lapsikohtaista avustamispalvelua varhaiskasvatuksessa, ja tukipalvelu on vastannut lapsen tarpeita ja on lapsen edun mukainen, voidaan lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arviointi aloittaa jo ennen esiopetuksen alkamista, ja tehdä yhteistyötä jo keväällä.

Lapsikohtaisen tuen tarpeen arviointia laadittaessa voi olla tarpeen tehdä yhteistyötä opiskeluhuollon, neuvolan tai muiden sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoiden kanssa. Yhteistyö huoltajan kanssa on tärkeää alusta alkaen, ja esimerkiksi moniammatilliseen yhteistyöpalaveriin voidaan kutsua saman pöydän ympärille kaikki lapsen tuen tarpeen kannalta tarvittavat asiantuntijat.

Tuesta tehtävä suunnitelma

Suunnitelma lapsikohtaisesta tuesta laaditaan Päikky-ohjelmassa. Lapsen siirtyessä perusopetukseen, siirtyvät tiedot lapsikohtaisen tuen arviosta ja suunnitelmasta tiedonsiirtona opetuspalveluille. Lapsen edun niin vaatiessa, käydään keväällä lisäksi siirtopalaveri, jossa lapsen tukeen liittyvistä asioista voidaan keskustella luottamuksellisesti.

Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskevaa suunnitelmaa laadittaessa voi olla tarpeen tehdä yhteistyötä opiskeluhuollon, neuvolan tai muiden sosiaali- ja terveysalan asiantuntijoiden kanssa.

Tukea koskeva päätös

Tukea koskeva päätös esiopetuksessa olevalle lapselle tehdään Päikky Hallinto -ohjelmassa. Esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen osalta tehdään tukea koskevat hallintopäätökset varhaiskasvatuslain mukaisesti. Lapsikohtaisesta tuesta tehdään hallintopäätös toimintasäännön mukaisesti tuen arvioinnin ja suunnitelman pohjalta.

Ennen päätöksen tekoa lasta ja huoltajaa on kuultava, mikä tapahtuu tuen arvioinnin ja suunnitelman laatimisen yhteydessä.

5.4.3. Yhteistyön käytänteet tuen aikana Kokkolassa

Yhteistyö huoltajan ja lapsen kanssa

Esiopetuksessa käydään kaikkien lasten ja huoltajien kanssa vuosittainen yhteistyökeskustelu (lapsen esiopetussuunnitelmakeskustelu, leops), jossa keskustellaan lapsen vahvuuksista ja tarpeista, sekä oppimiseen liittyvistä asioista. Mikäli lapsikohtaisen tuen tarpeen arviointi tulee kyseeseen, annetaan huoltajille mahdollisuus osallistua arviointiin.

Lapset Puheeksi -toimintamallia voidaan hyödyntää missä tahansa prosessin vaiheessa, ja hyvinvointialueen lapsiperheiden palveluohjaus auttaa monialaiseen yhteistyöhön liittyvissä asioissa.

Monialainen yhteistyö

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella tehdään monialaista yhteistyötä, jossa lapsen ja perheen tarvitsemat asiantuntijat pyritään saamaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa yhteiseen keskusteluun huoltajien kanssa. Tavoitteena on kehittää perheiden palveluita niin, ettei apua tarvitse hakea monesta paikasta erikseen, vaan lapsen ja perheen kokonaistilanteesta voidaan huoltajien kanssa yhdessä keskustella monialaisesti. Yleisin esiopetusikäisen lapsen yhteistyötaho on lastenneuvola, koska he kohtaavat jokaisen esiopetusikäisen lapsen ja perheen. Opiskeluhuoltopalveluita kuvataan enemmän päivittyvässä Kokkolan opiskeluhuoltosuunnitelmassa. Esiopetuksessa ensisijainen opiskeluhuollon tukitoimi on yhteisöllinen opiskeluhoito, joka pyrkii kehittämään ja parantamaan toimintakulttuuria yksikössä ja ryhmässä.

Monialainen yhteistyö lapsen edun mukaisesti edellyttää toimivaa yhteistyötä sosiaali- ja terveysviranomaisten ja esiopetuksen kesken. Terapeutit, kuntoutusohjaajat, perhetukipalveluiden henkilöstö, neuvolan terveydenhoitajat ja lääkärit sekä erikoissairaanhoidon asiantuntijat osallistuvat pyynnöstä kutsuttuina lapsikohtaisen tuen arviointi- ja suunnittelupalaveriin sekä usein myös toteutumisen arviointi- ja seurantalaveriin. Yhteistyön ja konsultoinnin em. ammattilaisten ja esiopetushenkilöstön kesken tulee tapahtua ensisijaisesti ja ennalta sovitusti huoltajien suostumuksella. Jokainen ammattilainen kirjaa käydyistä keskusteluista mahdolliset omat muistionsa ja/tai laaditut asiakirjat, ja vastaa jatkossa myös niiden säilyttämisestä ja arkistoinnista salassapitoa ja tietojen vaihtoa koskevien säännösten mukaisesti.

Esiopetuksen henkilöstöllä on kuitenkin aina, lasta ja perhettä nimeltä mainitsematta, mahdollisuus konsultoida sosiaali- ja terveysviranomaisia esimerkiksi Soiten lapsiperheiden palveluohjauksen kautta.

Lapsen huoltajien, Soiten perhetukipalveluiden ja esiopetuksen välisessä suunnitelmallisessa ja lapsen edun mukaisessa yhteistyössä hyödynnetään yhteistyösuunnitelmaa, jossa määritellään ja sovitaan yhteistyön muodoista ja lapsen saamasta tuesta esiopetuksessa. Yhteistyösuunnitelman laatimisesta vastaa Soiten perhetukipalvelut. Yhteistyösuunnitelman toteutumista arvioidaan ja päivitetään tarvittaessa. Yhteistyöstä huolimatta tai sen puuttuessa tai muissa huolta herättävissä

tilanteissa esiopetuksen työntekijä on velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen tai yhteydenoton (yhdessä huoltajien kanssa) tuen tarpeen arvioimiseksi, mikäli hän työssään saa tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä (Lastensuojelulaki § 25).

5.5.1.1. Varhennetun oppivelvollisuuden päättämisen käytänteet Kokkolassa

Mikäli esiopetuksessa aloittavalla lapsella on asiantuntijan lausunto koskien pidennettyä (1.8.2026 alkaen varhennettua) oppivelvollisuutta, niin yksikön veo / erityisopettaja vie esityksen moniammatilliseen tuen ryhmään käsiteltäväksi. Ryhmä koostuu varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen erityisopetuksen asiantuntijoista. Valmistelussa hyödynnetään lapsesta mahdollisesti annettuja psykologisia tai lääketieteellisiä lausuntoja tai muuta vastaavaa selvitystä. Päätökset tehdään Kokkolan kaupungin toimintasäännön mukaisesti.

5.5.2.1. Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu Kokkolassa

Kokkolassa sairaalaopetus palvelee koko kaksikielistä hyvinvointialuetta. Esiopetuksessa yhteistyö painottuu konsultointiin. Sairaalaopetuksen antama konsultaatio ja ohjaus jakautuu kolmenlaiseen konsultaatioon:

- Nivelvaihekonsultaatioon
- Tilannearviokonsultaatioon uusissa oppilastapauksissa sekä
- Pedagogiseen konsultaatioon yksilön tai yhteisön asioissa.

Sairaalaopetuksen konsultaatiolomakkeet löytyvät koulun kotisivuilta ja yhteydenotot konsultaatiotapauksissa tehdään suoraan konsultoivalle opettajalle tai rehtorille. Yhteyttä voivat ottaa ensisijaisesti lapsen oman esiopetuksen toimijat mutta tarvittaessa myös hoitotaho, huoltajat tai sosiaalitoimen edustajat.

Sairaalaopetuksen konsultaatio on myös moniammatillista ja sitä toteutetaan sairaalaopetuksen oman moniammatillisen tiimin (SAKO-tiimi) kautta. Moniammatilliseen tiimiin kuuluvat konsultoivan erityisopettajan ja rehtorin lisäksi, terveydenhoitaja, kuraattori, lastenpsykiatrian edustaja, nuorisopsykiatrian edustaja, Nepsy- tiimin edustaja sekä lastensuojelun edustaja. Lupa moniammatillisen tiimin käsittelyyn yksittäisissä oppilasasioissa pyydetään huoltajalta erikseen ennen konsultaation antamista erillisellä konsultaatiolupalapulla. Konsultaatio voi sisältää seuraavia asioita:

- sairaalaopetuksen konsultoivaa opettajaa voi pyytää konsultaatiokäynnille lapsen omaan esiopetusyksikköön kertomaan psyykkisen kunnon merkityksestä lapsen esiopetukseen osallistumisessa ja suunnitella yhdessä lapsen tukeen liittyviä asioita oman esiopetuksen toimijoiden kanssa
- yleistä neuvontaa annetaan esiopetukseen osallistumiseen, oppimisen ja koulunkäynnin järjestämiseen liittyvissä erityiskysymyksissä

- sairaalaopetuksen konsultoiva opettaja voi olla apuna hoitoon ohjaamisessa yhdessä Sako-tiimin kanssa
- sairaalaopetuksen opettaja voi toimia vertaistukena lapsen/oppilaan opettajalle
- konsultaatiossa korostuu moniammatillisuus ja verkostojen kanssa tehtävä yhteistyö
- konsultoiva opettaja voi pitää täsmäkoulutusta sovitusta aiheesta
- konsultaatio voi olla oppilaan turvasuunnitelman tekemistä yhdessä koulun toimijoiden ja huoltajien kanssa

5.5.4.1. Esiopetuksen poikkeava järjestäminen Kokkolassa

Lapsen esiopetuksen poikkeavaan järjestämiseen liittyvät aloitteet toimitetaan päätösvaltaiselle viranhaltijalle ja päätökset tehdään toimintasäännön mukaisesti.

5.5.5.1. Perusopetuksen aloituksen myöhentäminen Kokkolassa

Mikäli esiopetuksen keväällä lapsi näyttäisi hyötyvän perusopetuksen aloittamisesta vuotta säädettyä myöhemmin, ja kyseessä on nimenomaisesti lapsen etu, arvioidaan lapsen tilanne yhteistyössä henkilöstön, huoltajien, varhaiskasvatuksen / koulun erityisopettajan sekä tarvittaessa opiskeluhoollon tai muun lapsen monialaisen yhteistyöverkoston kanssa. Hakemus perusopetuksen aloituksen myöhentämisestä toimitetaan päätettäväksi sivistyskeskukseen kunnan toimintasäännön mukaisesti.